

BARBARA BOCHENKOWA

REHMANNIA ANGULATA HEMSL.

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego

Rehmannia angulata Hemsl. należy do rodziny *Scrophulariaceae*. Ta interesująca i liczna rodzina obejmuje około 2600 gatunków, przeważnie zie-

Ryc. 1. *Rehmannia angulata* Hemsl. — Rozeta liści

Fot. W. Kilanowicz

lnych, rzadziej krzewów i drzew. Zasięg występowania trędownikowatych jest bardzo szeroki. Rodzina ta jest również ciekawym przykładem zmienności w ilości pręcików i kształcie korony. Obserwujemy tu między innymi

występowanie rodzajów o 5, 4 i 2 pręcikach oraz przejście od aktynomorfizmu do zygomorfizmu. Wśród przedstawicieli rodziny trędownikowatych zwraca na siebie uwagę rodzaj *Rehmannia* Libosch, którego uprawę należy jak najgoręcej polecić. Nazwę swą zawdzięcza zmarłemu w 1838 roku lekarzowi rosyjskiemu J. Rehmannowi.

Ryc. 2. *Rehmannia angulata* Hemsl. — Kwiat

Fot. W. Kilanowicz

Rodzaj ten obejmuje 5 gatunków, występujących w Chinach i Japonii. W Warszawskim Ogrodzie Botanicznym uprawiamy *Rehmannia angulata* Hemsl., której ojczyzną są Chiny. Do Europy wprowadził ją Weitch w 1902 roku.

Jest to roślina o pięknych, dużych, ciemnozielonych liściach, po obu stronach owłosionych i o nieregularnie wcinanych brzegach, zebranych w ro-

zety (ryc. 1). Kwiaty tworzą kwiatostan groniasty. Pęd kwiatonośny jest ulistniony i dorasta do 60 cm wysokości. Kwiaty są duże, 6—7 cm średnicy, o dość długiej, wybrzuszonej rurce. Korona dwuwargowa barwy ciemnoróżowej, przechodzącej w czerwoną, w gardzieli żółta, czerwono nakrapiana. Górna warga dwułatkowa, dolna trójłatkowa (ryc. 2). Pręciki cztery, załącznia górna. Kielich o łatkach odstających. Owoc-torebka.

W warunkach naturalnych jest to bylina, u nas występuje jako roślina dwuletnia.

Rehmannia swym pięknem zwróciła uwagę ogrodników, którzy otrzymali z niej liczne odmiany ogrodowe.

Nasiona *Rehmannia angulata* wysiewamy w maju do doniczek, w których pielęgnujemy je w ciągu pierwszego roku. Na zimę umieszczamy w zimnej szklarni, a w maju roku następnego wysadzamy do gruntu, gdzie zakwita w lipcu-sierpniu. Wymaga ziemi liściowej z domieszką piasku.

Rehmannia może ponadto być uprawiana jako roślina pokojowa. W tym przypadku należy ją wcześniej wysiewać i przechowywać w mnożarce. W warunkach tych zakwita w marcu.

BARBARA BOCHENKOWA

MARTYNIA

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego

Rośliny z rodzaju *Martynia* L. (rodzina *Martyniaceae*) pochodzą z Ameryki tropikalnej i subtropikalnej. Nazwę swą otrzymały od nazwiska profesora z Cambridge Johna Martina, żyjącego w latach 1699—1768. Martynie wprowadzono do Europy w 1915 roku.

Rodzaj *Martynia* L. obejmuje 9 gatunków, z których 2 uprawiamy w Ogrodzie Botanicznym UW; są nimi *Martynia proboscidea* Glox. i *Martynia lutea* Lindl.

Martynia proboscidea pochodzi z Luizjany. Jest rośliną roczną, 30—60 cm wysoką, o pędach grubych, widlasto rozgałęzionych. Liście są długoogonkowe, naprzemianległe, od 10—30 cm średnicy, w nasadzie sercowate, tępe i przeważnie całobrzegie. Kwiaty 3,5—5 cm średnicy są w gardzieli żółte, o łatkach czerwono nakrapianych, natomiast łątka środkowa ozdobiona jest purpurowym kreskowaniem. Kwiaty zebrane są w szczytowe grona. Cała roślina jest gruczołowata, miętko owłosiona i odznacza się intensywnym, niezbyt przyjemnym zapachem. Owocem jest torebka.

Martynia lutea pochodzi z Brazylii. Różni się od poprzednio opisanej